

Utbildningsinspektion i Torvallaskolan

Grundskola årskurs 6–9

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Torvallaskolan den 21 och 22 mars, 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden, nämligen skolans uppdrag att främja elevernas lärande, kunskapsuppdraget, att överföra grundläggande värden, demokratiuppdraget, samt rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning och hur skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om cirka tre år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Torvallaskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Torvallaskolan intervjuades rektorn, representanter för personal och elever i årskurserna 6 och 9. Inspektörerna besökte även lektioner i årskurserna 6–9. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i rektorsområdet och skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av Torvallaskolan

Torvallaskolan	Antal elever
Grundskola	279
Obligatorisk särskola	2

Utbildningen vid Torvallaskolan omfattar grundskolans årskurser 6–9. Skolan ligger cirka 8 kilometer sydost om Östersund i Torvalla centrum.

Stadsdelen Torvalla byggdes på 1980-talet och skolan byggdes år 1986. I samma lokaler som skolan finns ett kommunalsbibliotek som också används som skolbibliotek samt en fritidsgård. Den pedagogiska personalen är organiserad i arbetslag. Till Torvallaskolan kommer elever i årskurs 6 från Mimergården och Fjällängsskolan.

Helhetsbedömning

Kunskaper

Tabell 1: Resultatmått för elever i årskurs 9.

	Torvallaskolan			Kommunen			Riket		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Meritvärde	197,7	201,4	199,6	202,6	205,8	209,4	206,9	206,3	206,8
- Flickor	205,8	215,6	192,5	211,4	223,7	216,9	218,1	217,3	218,3
- Pojkar	190,6	182,5	208,0	194,5	188,2	201,6	196,3	195,8	195,7
Andel (i procent) behöriga till nationellt program	84,5	84,7	90,1	89,9	90,2	92,8	89,6	89,2	89,5
- Flickor	87,5	82,9	84,1	91,6	92,6	91,7	91,1	90,7	90,7
- Pojkar	82,1	87,1	97,3	89,5	87,7	94,0	88,2	87,7	88,3
Andel elever som nått målen i alla ämnen.	59,2	65,3	71,6	76,6	77,7	82,9	75,9	75,5	76,0

Källa: Skolverkets statistik

På Torvallaskolan uppgick år 2006 det genomsnittliga meritvärdet i elevernas slutbetyg till 199,6 vilket är lägre än genomsnittet i kommunens samtliga skolor och i riket. Inspektörerna kan konstatera att skolans betygsresultat över tid också visar på låg måluppfyllelse. Enligt rektorn har skolan under de tre senaste åren fokuserat på kunskapsuppdraget vilket också fortsättningsvis är ett prioriterat utvecklingsområde på Torvallaskolan.

Andelen elever som var behöriga till nationellt program i gymnasieskolan uppgick år 2006 till 90,1 procent, vilket är en högre andel än snittet i riket. Andelen som inte uppnådde målen i ett eller flera ämnen var samtidigt högre än snittet för både kommunen och riket men visar ändå en starkt positiv trend de senaste tre åren. Enligt

intervjuer har också de behörighetsgivande ämnena prioriterats på bekostnad av övriga ämnen.

Enligt läroplanen ska skolan sträva efter att eleverna utvecklar ett allt större inflytande över sin utbildning. Inspektionen visar att elever och föräldrar i Torvallaskolan i varierande omfattning informeras om utbildningens mål, vilket medför att kunskapen om målen hos elever och föräldrar också varierar. En förutsättning för att elever ska kunna ha ett verkligt inflytande i undervisningen är att de har kunskaper om skolans mål. Detta medför enligt inspektörerna att många elever vid skolan saknar verktyg för att kunna utöva inflytande över undervisningens innehåll och arbetssätt. På Torvallaskolan förekommer det att elever och lärare diskuterar hur arbetet kan genomföras och där elevers initiativ tas tillvara, men det är mer kopplat till enskilda lärare än som en medveten strategi från skolans sida. Inspektörerna bedömer att elevinflytandet över den egna utbildningen bör utvecklas.

Rektorn har enligt läroplanen ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen. Torvallaskolans analys av kunskapsresultaten bör förbättras. Exempelvis bör man analysera orsaken till att en anmärkningsvärt stor andel flickor inte når målen i idrott och hälsa samt teknik. Andelen elever som inte når målen i naturorienterade ämnen är hög och nästan 30 procent av eleverna når inte målen i alla ämnen. Skillnaden mellan resultaten på de nationella ämnesprov och slutbetyg är stor i matematik liksom skillnaderna mellan elevernas betyg i årskurs 8 och 9 i förhållande till slutbetygen. Inspektörerna bedömer därför att arbete med bedömning och betygssättning bör stärkas genom att skapa fler tillfällen till betygsdiskussioner mellan lärare i syfte att anpassa bedömningar till mål och betygskriterier samt att öka likvärdigheten i betygssättningen.

Enligt läroplanen ska nyfikenhet och lust att lära utgöra en grund för undervisningen. Det är därför viktigt att undervisningen anpassas utifrån de enskilda elevernas behov och särskilda förutsättningar samt innehåller utmaningar för alla eleverna och stimulerar elevernas nyfikenhet och lust att lära. Inspektörerna anser att personalen bör analysera sina arbetssätt och arbetsformer som ett led i att arbeta för att elevernas lust att lära bibehålls i samtliga årskurser. Som ett led i det arbetet och för att utveckla verksamheten bör personalen och rektorn föra fördjupade samtal om läroplanens kunskapssyn i syfte att utveckla synen på lärande.

Utvecklingssamtal genomförs en gång per termin. Vid inspektionen framkom att samtalens kvalitet varierar beroende på vilken lärare eleven har. Inspektörerna bedömer att utvecklingssamtalen bör förbättras så att de på ett tydligare sätt grundas på en utvärdering av elevens utveckling i relation till målen i såväl kursplaner som läroplan.

Vid inspektionstillfället har skolan inte upprättat individuella utvecklingsplaner för alla elever vilket måste åtgärdas.

I intervjuer med rektor och personal framkom att det finns elever vid skolan som inte alltid får stödsatser i den omfattning som motsvarar elevernas faktiska behov till följd av bristande resurser och bristande kunskap om vilket stöd eleven behöver. Elever med behov av särskilt stöd får företrädesvis stöd i ämnena svenska, engelska och matematik vilket också, som tidigare nämnts, gett resultat på så sätt att många elever är behöriga att söka nationellt program i gymnasieskolan. Inspektörerna bedömer dock att skolan bör analysera hur det särskilda stödet utformas och bedrivs och se till att stöd ges i en omfattning som motsvarar elevernas faktiska behov.

Om en elev behöver särskilda stödåtgärder ska ett åtgärdsprogram utarbetas. De program inspektörerna tagit del av vid Torvallaskolan är av varierande kvalitet och aktualitet. Inspektörerna bedömer att åtgärdsprogrammen kan utvecklas genom att innehålla mer konkreta och utvärderingsbara mål och beskrivningar av vad skolan ska göra. Vid inspektionen framkom också att det inte alltid upprättas åtgärdsprogram när det framkommer att en elev riskerar att inte nå målen eller av annan anledning behöver särskilda stödåtgärder. Att åtgärdsprogram saknas för vissa elever som är i behov av särskilt stöd är en brist som snarast ska åtgärdas.

Normer och värden

För närvarande arbetar inte skolan strukturerat med värdegrundsarbetet. Både personal och rektor anser att arbete med normer och värden är Torvallaskolans viktigaste utvecklingsområde.

Beträffande resultaten av skolans arbete med normer och värden anger såväl elever som lärare att det har förekommit kränkande behandling, bråk och ovärdat språk i skolan. I intervjuer framkommer också att det är relativt vanligt med förstörelse av skolans utrustning, klotter samt skolk. Elever uppger också att de elever som satsar på sina studier inte alltid blir bemötta på ett bra sätt av en del kamrater. Detta är inte acceptabelt och skolan måste snarast vidta ytterligare åtgärder för att förhindra och stoppa mobbning och annan kränkande behandling.

Det finns ett stort engagemang i personalgruppen för eleverna och verksamheten men vid inspektionstillfället framkom att värdegrundsarbetet spretar och varierar mycket utifrån olika lärares ambition och förmåga, vilket upplevs frustrerande av både personal och elever. Personal uttrycker en önskan om en tydlig styrning från skolledningen för att uppnå en samsyn och samordning av det värdegrundsarbete som bedrivs i skolan. Struktur och tydliga rutiner efterfrågas. Inspektörerna bedömer att det finns behov av att föra fördjupade diskussioner om hur verksamheten vid Torvallaskola som helhet bör utformas utifrån synsätt i skolans styrdokument. Det är också viktigt att se till att skolans synsätt och värdegrundsarbete är väl förankrat hos såväl personal som elever.

I intervjuer framkommer att arbetsmiljön i klassrummen många gånger uppfattas som orolig vilket gör det svårt för eleverna att koncentrera sig. Arbetsmiljön i klassrummen bidrar till att både elever och personal upplever att undervisningstiden inte alltid nyttjas på bästa sätt. Vid inspektionstillfället uppfattade inspektörerna miljön i korridorer och skolmatsal som lugn och trivsamt och ser vid besök i klassrum exempel på lektioner med motiverade och aktiva elever. Dessa lektioner präglades av en ömsesidig respekt mellan elever och lärare. Inspektörerna såg emellertid även exempel på motsatsen, där det saknades en ömsesidig respekt mellan elever och lärare. Inspektörerna noterar att många klassrumsdörrar är låsta, även där undervisning pågår och att det saknas vuxna ute i korridorerna när eleverna har rast. Inspektörerna bedömer att fortsatta insatser behövs för att förbättra lärandemiljön så att alla elever får tillgång till en lugn arbetsmiljö.

Vid inspektionstillfället hade skolan en likabehandlingsplan framtagen för skolområdet. Planen bör dock anpassas utifrån Torvallaskolans specifika situation. Inspektörerna bedömer således att skolans likabehandlingsplan inte uppfyller de krav som lagen ställer på en sådan plan.

Ledning och kvalitetsarbete

Flertalet av personalen vid Torvalla skola har pedagogisk utbildning. Rektorn bör dock analysera och eventuellt vidta åtgärder när det gäller lärarnas kompetens och behörighet i de ämnen och årskurser de undervisar i.

I läroplanen anges att en rektor som pedagogisk ledare och chef för lärare och övrig personal har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå nationella mål. Personalen uppfattar rektorn som tillåtande och stöttande. Samtidigt saknar de ett tydligt pedagogiskt ledarskap, vilket leder till den spretighet som tidigare nämnts i rapporten. De behov av förbättringsinsatser som finns inom skolan pekar också på att systematik och struktur bör förbättras när det gäller kvalitetsarbete, kunskapsuppföljning och dokumentation. Samsyn och samverkan bör utvecklas. Skolans styrdokument bör förankras mer i verksamheten och bli mer styrande för skolans utveckling. Rektorn bör också ta ett ökat ansvar för att synliggöra de resultat som uppnås och initiera förbättringsarbete i förhållande till resultaten. Inspektörerna ser vid skolan exempel där bestämmelserna till fullo inte följs. En bidragande orsak kan vara bristfälliga kunskaper om skolans styrdokument hos både lärare och rektorn. Inspektörerna bedömer att det utifrån de förhållanden som framkommit i inspektionen är angeläget att rektorns pedagogiska ledarskap förstärks för att få till stånd förändringar i Torvallaskolan inom de områden som har påtalats i denna rapport.

Vid varje skola ska det finnas en arbetsplan som anger hur skolan ska arbeta mot de nationella målen. Planen ska utvärderas varje år och ligga till grund för kvalitetsredovisningen. Inspektörerna bedömer att skolan saknar en fungerande arbetsplan.

Den skriftliga kvalitetsredovisningen ska vara ett verktyg för att regelbundet stämma av hur långt verksamheten kommit i det löpande kvalitetsarbetet. Torvallaskolan har en kvalitetsredovisning. Den saknar dock bedömningar av i vilken utsträckning de nationella målen förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen. Inspektörerna bedömer att det behövs stora insatser för att kopplingen mellan kvalitetsredovisning, arbetsplan och kvalitetsarbete ska bli tydligt för personalen och kunna utgöra underlag för skolans förbättringsarbete.

Brister som måste åtgärdas och förbättringsbehov

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan har inte upprättat individuella utvecklingsplaner för alla elever (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Stödinsatser ges inte alltid i den omfattning som motsvarar elevernas faktiska behov och åtgärdsprogram utarbetas inte för alla elever som är i behov av särskilt stöd (5 kap. 1 § grundskoleförordningen 4 kap. 1 § skollagen).
- Beslut om anpassad studiegång saknas för några elever (5 kap. 10 § grundskoleförordningen).
- Elevernas betyg bestäms i vissa avseenden utifrån andra kriterier än de nationella mål och betygs-kriterier som har fastställts för ämnena (7 kap. 8 § grundskoleförordningen).
- Skolan bedriver inte ett tillräckligt målinriktat arbete för att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling (5 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).

- Skolan har inte utarbetat övergripande ordningsregler (6 kap. 8b § grundskoleförordningen).
- Elevers val genomförs inte på ett sätt som överensstämmer med förordningen (2 kap. 19 § grundskoleförordningen).
- Eleverna erbjuds inte språkval i enlighet med förordningen (2 kap. 17 och 18 §§ grundskoleförordningen).
- En fungerande arbetsplan saknas (2 kap. 23 § grundskoleförordningen).
- Skolans kvalitetsredovisning motsvarar inte förordningens krav (1 § och 3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolan bör närmare analysera elevernas måluppfyllelse och vidta åtgärder för att öka måluppfyllelsen.
- Elevernas inflytande och möjlighet att påverka undervisningens innehåll och arbetssätt bör utvecklas liksom möjligheten att påverka verksamheten i stort. Som ett led i detta bör skolan utveckla arbetet med att informera elever och föräldrar om skolans mål och uppdrag för att ge dem större möjligheter att kunna påverka och ta ansvar för skolarbetet.
- Åtgärdsprogrammets innehåll och kvalitet bör förbättras.
- Utvecklingssamtalen bör förbättras så att information om elevernas kunskapsutveckling blir tydligare.
- Diskussioner om skolans mål och betygskriterier utifrån de nationella målen i läroplan och kursplaner bör fördjupas och bli mer styrande i verksamheten. Kvalitetssäkring av bedömning och betygssättning bör utvecklas.
- Skolan bör se över de lokala kursplanernas innehåll så att dessa står i överensstämmelse med de nationella målen.
- Studiemiljön och tidsanvändningen bör i vissa grupper förbättras. Skolan bör i det sammanhanget även arbeta vidare med frågor som berör respekt, tolerans och förhållningssätt mellan elever samt mellan lärare och elever.
- Ledningen av den pedagogiska verksamheten bör utvecklas liksom kvalitetsarbetet.

Bedömningar

Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Inspektörerna granskar om utbildningen ger kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Vidare granskas vilka förutsättningar kommun och skola ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inspektionen bedömer här Genomsnittliga meritvärden Behörighet till gymnasieskolan Slutbetyg/betyg i alla ämnen Resultat på nationella prov Differenser mellan klasser/skolor Könsrelaterade skillnader	Bedömning Kunskapsresultaten bör förbättras. Genomsnittliga meritvärden Det genomsnittliga meritvärdet i elevernas slutbetyg är lägre än genomsnittet i kommunens samtliga skolor och i riket. Skolans betygsresultat över tid visar också på låg måluppfyllelse. Skolan bör analysera måluppfyllelsen i de olika ämnena samt skillnaden i måluppfyllelse mellan flickor och pojkar samt vidta åtgärder för att öka måluppfyllelsen. Slutbetyg/betyg i alla ämnen Andelen elever som saknar ett eller flera betyg vid i slutbetyget är högre än genomsnittet i kommunen och riket och bör minska. Resultat på nationella prov Inspektörerna har uppmärksammat att elevernas resultat på de nationella ämnesproven i matematik år 2006 var betydligt lägre än slutbetygen. 31 procent av eleverna uppnådde inte målen i ämnesprovet. När sedan eleverna fick slutbetyg var det cirka 6 procent som inte fick betyget godkänd. Enligt lärarna beror det på att många elever låg nära gränsen för godkänt på provet och att de kunnat hämta in de kunskaper som saknats under den sista termen. Inspektörerna bedömer ändå att skolan bör analysera elevernas resultat ytterligare och säkerställa en likvärdig bedömning och betygssättning.
---	--

1.2 Genomförande av utbildningen

Inspektionen bedömer här Utgångspunkt i uppdraget Utrymme för olika kunskapsformer Elevernas ansvar och inflytande Samverkan	Bedömning Genomförandet av utbildningen bör utvecklas i följande avseenden: Utgångspunkt i uppdraget Undervisningens innehåll ska enligt läroplanen vara allsidigt och utgå från läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot. Av intervjuerna framgår att undervisningen i hög grad är inriktad mot skolans mål att uppnå. Undervisningens förankring i kursplanerna bör stärkas för att finna kunskapsformer med varierade kvalitativa inslag som utvecklar elevernas förmåga att argumentera och självständigt formulera ståndpunkter samt reflektera och kritiskt granska fakta. Elevernas ansvar och inflytande Läraren skall, enligt läroplanen, se till att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, samt att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. En förutsättning för att elever ska kunna ha ett verkligt inflytande i undervisningen är att de har kunskaper om skolans mål. Av intervjuerna framgår att elevernas inflytande varierar beroende på vilken lärare eleverna har. Variation föreligger även när det gäller lärarnas klargörande av målen för eleverna vilket försvårar elevernas delaktighet. Det framkommer vid inspektionen att klassråden inte upplevs som viktiga och ofta används för information och i mindre utsträckning till den demokratiska fostran av eleverna. Inspektörerna finner att skolan bör förbättra detta samt att säkerställa att eleverna får ett reellt inflytande i skolgemensamma frågor. Skolan behöver också förbättra informationen till elever och föräldrar om målen i läroplan och kursplaner.
--	--

1.3 Anpassning av verksamheten och särskilt stöd

Inspektionen bedömer här Individanpassning av läran- det Särskilt stöd och åtgärdspro- gram	Bedömning Anpassning av verksamheten och särskilt stöd genomförs i huvud- sak med god kvalitet men behöver ses över avseende Särskilt stöd och åtgärdsprogram Särskilt stöd ska ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. En elev ska ges stödundervisning, om det kan befaras att eleven inte kommer att nå de mål som minst ska ha uppnåtts vid det nionde skolåret. För att stödja elever i behov av särskilt stöd har skolan valt att inrät- ta vad man kallar en studiegård, där undervisningen bedrivs indivi- duellt eller i mindre grupp av lärare och resurspersoner. Syftet är att studiegården ska utgöra ett komplement till undervisningen i klass- rummen för de elever som riskerar att inte nå målen i framför allt de behörighetsgivande ämnena svenska, engelska och matematik. In- spektionen visar att elever inte alltid får tillräckligt stöd utifrån sina faktiska behov. Inspektionen visar att alla elever som borde ha åtgärdsprogram inte har det. Inspektörerna finner också att de åtgärdsprogram som upp- rättas är av varierande kvalitet. Det är därför viktigt att skolan ut- vecklar en gemensam kunskap om hur mål och åtgärder kan beskri- vas i åtgärdsprogram. Det är också viktigt att i dessa förtydliga an- svarsfördelningen mellan individ, hem och skola så att det tydligt framgår vilka åtgärder skolan ska vidta för att eleverna ska nå målen. Stöd ges också i form av anpassad studiegång vilket vid tidpunkten för inspektionsbesöket var aktuellt för 7 elever. Beslut om anpassad studiegång ska enligt delegationsordning fattas av rektorn. Det framkommer dock i inspektionen att det för flera elever i Torvalla- skolan saknas ett sådant beslut vilket inte är acceptabelt.
---	---

1.4 Kunskapsuppföljning och kommunikation av resultat

Inspektionen bedömer här Uppföljning av elevers kunskaper Kommunikation av resultat	Bedömning Kunskapsuppföljningen och kommunikation av resultat bör ses över avseende Kommunikation av resultat Läraren ska fortlöpande informera eleven och elevens vårdnadshavare om elevens skolgång. Vid intervjuer framkommer att i utvecklingssamtalen vid Torvallaskolan tas oftast alla ämnen upp men de mål som behandlas är oftast elevens ”personliga mål”. De har närmast karaktären av konkreta delmål som att eleven till exempel ska arbeta mer med en viss form av uppgift eller ett visst moment i ett ämne samt elevens beteende på lektioner. Inspektörerna bedömer att utvecklingssamtalen bör förbättras så att de på ett tydligare sätt grundas på en utvärdering av elevens utveckling i relation till målen i såväl kursplaner som läroplan. Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen. Vid inspektionstillfället hade inte alla elever vid Torvallaskolan en individuell utvecklingsplan. Inspektörerna bedömer att skolan måste ta fram dessa planer för samtliga elever. Vid intervjuer av representanter för elever efterfrågas en bättre framförhållning när det gäller information om elevers studiesituation i samband med att de riskerar att inte få betyg i något ämne samt om information i allmänhet om annat som ska hända i skolan.
---	--

1.5 Bedömning och betygssättning

Inspektionen bedömer här Allsidig och kvalitetssäkrad bedömning Betyg sätts enligt författningarna	Bedömning Inom området bedömning och betygssättning bedömer inspektörerna att åtgärder bör vidtas när det gäller: Allsidig och kvalitetssäkrad bedömning Inspektörernas samlade bedömning är att det med hänsyn till den betydelse betyg och bedömning har för den enskilde eleven, bör ske en fördjupning av arbetet med kunskapsbedömningar och betygssättning i förhållande till läroplan och kursplaner. Inspektörerna bedömer därför att arbete med bedömning och betygssättning bör stärkas genom att skapa fler tillfällen till betygsdiskussioner mellan lärare i syfte att anpassa bedömningar till mål och betygskriterier samt att öka likvärdigheten i betygssättningen. Skolan har egna konkretiseringar av kursplaner och betygskriterier. De innehåller bearbetningar och konkretiseringar av mål samt beskrivningar av olika arbetsområden som behandlas i undervisningen. Enligt inspektörerna är det många gånger lämpligt att bearbeta de nationella kursplanerna. När läraren och eleverna bestämt vad som ska tas upp i ett ämne, kan betygskriterierna lokalt behöva tolkas och utvecklas på ett sådant sätt att det klargörs vilka kunskaper eleven ska ha utvecklat för att få ett visst betyg. För eleverna är det viktigt att veta vilka förutsättningar som gäller. Kriterierna får dock inte ändras på ett sätt som innebär att eleverna bedöms och får betyg utifrån kriterier som inte är förenliga med de nationella. Inspektionen visar att vissa av skolans betygskriterier inte är förenliga med de nationella betygskriterierna. Betyg sätts enligt författningarna Eftersom lärarna följer de lokala kursplanerna och använder dessa vid betygssättningen leder det till att eleverna på skolan inte alltid kan sägas få en likvärdig bedömning och betygssättning. Exempelvis gäller det betygskriterier i ämnet idrott och hälsa. Inspektörerna bedömer att skolan bör se över de lokala kursplanerna och betygskriterierna så att de överensstämmer med de nationella.
--	--

Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att hos eleverna utveckla normer och värden i enlighet med styrdokumenten för vårt skolväsende.

Enligt skollagen ska utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvars-kännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna ska utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna ska också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden och eleverna ska kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inspektionen bedömer här Studiemiljö och arbetsro Värdegrundsarbetet Ordningsregler Likabehandlingsplan	Bedömning Normer och värden i studiemiljö och samvaro måste åtgärdas. Studiemiljö och arbetsro I intervjuer framkommer att arbetsron i klassrummen många gånger uppfattas som orolig vilket gör det svårt för eleverna att koncentrera sig. Arbetsmiljön i klassrummen bidrar till att både elever och personal upplever att undervisningstiden inte alltid nyttjas på bästa sätt. Inspektörerna bedömer att fortsatta insatser behövs för att förbättra lärandemiljön så att alla elever får tillgång till en lugn arbetsmiljö. Värdegrundsarbetet Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar. Torvallaskolan bedriver inte ett tillräckligt målinriktat arbete för att förhindra och förebygga trakasserier och annan kränkande behandling. Enskilda lärare bedriver ett bra värdegrundsarbete men arbetet måste samordnas och struktureras för att kunna utgöra ett skolgemensamt värdegrundsarbete. Inspektörerna bedömer att det finns behov av att föra fördjupade diskussioner om hur värdegrundsarbetet vid Torvalla skola som helhet måste utformas utifrån synsätt i skolans styrdokument. Det är också viktigt att se till att skolans synsätt och värdegrundsarbete är väl förankrat hos såväl personal som elever. Ordningsregler Rektorn har ansvar för att det finns ordningsregler för varje skola och att ordningsreglerna utarbetas och följs upp under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. Vid inspektionstillfället hade skola inga gemensamma övergripande ordningsregler. Inspektörerna bedömer att skolan måste ta fram gemensamma ordningsregler och vill poängtera att det är viktigt att alla känner sig involverade i arbetet med att utforma dessa ordningsregler, så att alla kan känna sig solidariska med de överenskommelser som görs. Likabehandlingsplan Det ska finnas en likabehandlingsplan för varje skola. I planen ska planerade åtgärder redovisas. Vid inspektionstillfället hade skolan en likabehandlingsplan framtagen på skolområdet. Planen är inte anpassad utifrån Torvallaskolans specifika situation. Varken elever eller personal är förtrogen med den likabehandlingsplan som finns för skolområdet. Inspektörerna bedömer således att skolans likabehandlingsplan inte uppfyller de krav som förordningen ställer på en sådan plan.
---	--

Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas verksamhetens ledning och personal och om kommunen och skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur kommunens och skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inspektionen bedömer här Personalens utbildning Personalens insikter i de föreskrifter som styr utbildningen Personalens kompetensutveckling.	Bedömning Personalens utbildning och kompetensutveckling är i väsentliga delar god förutom avseende: <i>Personalens utbildning och kompetensutveckling</i> Kommunen är skyldig att för undervisningen använda lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva. Vid Torvalla skola arbetar relativt många lärare som är utbildade för årskurserna 1–7 också i årskurserna 8 och 9. Ett antal lärare undervisar i andra ämnen än de har utbildning i. Inspektörerna bedömer med anledning av skolans kunskapsresultat att rektorn bör analysera och eventuellt vidta åtgärder när det gäller lärarnas kompetens och behov av kompetensutveckling. <i>Personalens insikter i de föreskrifter som styr utbildningen</i> Inspektörerna ser vid skolan exempel där bestämmelserna till fullo inte följs. En bidragande orsak kan vara bristfälliga kunskaper om skolans styrdokument hos både lärare och rektorn.
--	---

3.2 Rektors ansvar

Inspektionen bedömer här Rektors förtrogenhet Rektors ansvar för verksamhetens utveckling mot de nationella målen Rektors beslutsfattande	Bedömning I läroplanen anges att en rektor som pedagogisk ledare och chef för lärare och övrig personal har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå nationella mål. Personalen uppfattar rektorn vid Torvallaskolan som tillåtande och stöttande. Samtidigt saknas ett tydligt ledarskap. Det otydliga ledarskapet leder till den spretighet i verksamheten som tidigare nämnts i rapporten. De behov av förbättringsinsatser som finns inom Torvallaskolan pekar på att systematik och struktur bör förbättras när det gäller kvalitetsarbete. Rektorn bör ta ett ökat ansvar för att synliggöra de resultat som uppnås och initiera förbättringsarbete i förhållande till resultaten. Skolans styrdokument bör också förankras mer i verksamheten och bli mer styrande för skolans utveckling. Samsyn och samverkan bör utvecklas. Rektorns roll i det arbetet bör förstärkas. Inspektörerna bedömer att det utifrån de förhållanden som framkommit i inspektionen är angeläget att rektorns pedagogiska ledarskap förstärks.
--	--

3.3 Tillgång till utbildning

Inspektionen bedömer här Skolplikt och tillgång till utbildningsplats Undervisningstid Valmöjligheter Studie - och yrkesorientering Lokaler och läromedel Avgiftsfri utbildning	Bedömning Skolan ger i väsentliga delar tillgång till utbildning enligt uppfyller författningarnas krav utom avseende: Valmöjligheter Elevers val är den del av undervisningen som är avsedd att ge eleverna möjlighet till breddning eller fördjupning i ett eller flera av kursplanernas ämnen. På Torvallaskolan erbjuds ett alternativ i elevers val som kallas ”föreningsliv”. Elever som under sin fritid utövar någon idrott i en förening kan med underskrift av förälder och tränare fullgöra sitt elevers val genom att delta i föreningens träning på fritid. Eleverna har också möjlighet att välja ”eget arbete”, vilket innebär läsläsning eller att göra färdigt sitt ordinarie skolarbete som elevers val. Inspektörerna bedömer att båda dessa alternativ inte är förenligt med grundskoleförordningen och måste åtgärdas. Enligt grundskoleförordningen ska eleven kunna erbjudas svenska eller engelska som alternativ till språk om eleven önskar det. Eleverna har som språkval möjlighet att välja spanska, tyska eller franska. Som alternativ finns inte möjlighet att välja övriga alternativ som ska erbjudas enligt 2.kap 18 § grundskoleförordningen. Elever som inte vill välja något av de tre erbjudna språken uppmanas att ta kontakt med rektorn för att föra en dialog kring alternativet svenska/engelska. Detta är inte i enlighet med grundskoleförordningen. Undervisningstid Elever i grundskolan har rätt till garanterad undervisningstid. Elever vid skolan uttrycker en oro för att de inte får möjlighet att lära sig det de ska med anledning av att lektioner ofta ställs in när lärare är sjuka eller borta av någon annan anledning. Inspektörerna bedömer att skolan bör säkerställa att eleverna får sin garanterade undervisningstid med tanke på att lektioner ställs in. Det är inspektörernas uppfattning att kunskapen om särskolans kursplaner och timplan bör förbättras. I huvudsak får eleverna undervisning enligt grundskolans timplan. Inspektörerna vill göra rektorn uppmärksam på att skillnaderna i antal timmar är stora mellan grundskolans och grundsärskolans timplaner, framför allt i ämnena hem- och konsumentkunskap, bild samt idrott och hälsa. Rektorn har visserligen rätt att anpassa timantalet efter samråd med elevernas vårdnadshavare. Det viktiga är då att anpassningen sker i syfte att säkerställa att eleverna får förutsättningar för att nå målen för utbildningen.
---	---

3.4 Kvalitetsarbete

Inspektionen bedömer här Systematiskt kvalitetsarbete Kvalitetsredovisning	Bedömning Skolans kvalitetsarbete bör utvecklas avseende: Systematisk uppföljning och utvärdering Kvalitetsarbetet syftar till att kontinuerligt identifiera vilka förutsättningar som är nödvändiga för arbetet mot de nationella målen, att bedöma resultat och måluppfyllelse samt att vidta lämpliga åtgärder. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla sitt kvalitetsarbete. Torvallaskolan bör förbättra sin systematiska uppföljning och analys av de samlade resultaten samt låta analysen ligga till grund för åtgärder för att öka måluppfyllelsen. För genomförandet av de fastställda målen för utbildningen ska det finnas en arbetsplan. Ansvaret för upprättandet och utvärderingen av arbetsplanen har rektorn. Det rektorn vid Torvallaskolan benämner som arbetsplan för skolan är ett flertal handlingsplaner och måldokument av varierande aktualitet som endast i ringa omfattning handlar om hur skolan ska arbeta för att nå de nationella målen. Inspektörerna bedömer att arbetsplanen inte fungerar som det styrinstrument den är avsedd att vara. Kvalitetsredovisning Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet ska varje skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen. Kvalitetsredovisningen ska utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Torvallaskolan har en kvalitetsredovisning. Den följer dock inte den struktur som anges i förordningen för kvalitetsredovisning med mål, analys av måluppfyllelse och åtgärder för utveckling. Kvalitetsredovisningen innehåller endast i liten omfattning en bedömning av i vilken utsträckning skolan har förverkligat de nationella målen för utbildningen. Den saknar också en tydlig redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Vidare är inte all personal delaktiga. Elever och föräldrar ges heller inte möjlighet att delta i arbetet. Inspektörerna bedömer således att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller författningens krav.
--	---

Datum Ort
2007-09-27 Umeå

Ulrika Svedmark
Ola Dahlgren